

Charles Mackesy - *La mare del fill pròdig*

vetlla de quaresma
2021

♪ Inici *Passió segons sant Mateu*, de Johann Sebastian Bach (n. 1)

INTRODUCCIÓ

SI ACOSTEM L'ORELLA... (p. 23)

JOSÉ TOLENTINO MENDONÇA¹

«Ho sents? —va dir el petit príncep—, estem despertant el pou i canta...»

La nostra vida també amaga un pou, encara que el que hi sentim és l'aridesa que la cobreix amb el seu fi mantell de desolació. Rondinem contra la vida. Li falta alguna cosa, res no és mai perfecte, res no està mai acabat. Res no està resolt. És com si estiguéssim jugant un foc insoluble: si tenim el pou, ens falta la corda; si tenim la corda, ens falta la galleda; si tenim la corda, la galleda i el pou, ens falta la força per anar fins al fons de la deu a buscar l'aigua que ens tregui la set. [...]

Cadascun de nosaltres té el que necessita per experimentar l'alegria. No és un problema de coneixement, és una qüestió de mirada.

♪ Coral, part I, n. 3 (1:09)

UN INFINIT FERIT (p. 24)

JOSÉ TOLENTINO MENDONÇA

L'infinít que ens toca viure és sempre un infinit ferit. I és bo que sigui així. Les preguntes ¿què estic disposat a estimar?, ¿fins a quin punt confio?, ¿com encaro la vida en la seva obertura esquinçada i en la seva convulsió?, porten tatuada una altra interrogació que no veiem, en què rarament pensem, però que ho acompanya tot, fins i tot la totalitat del que som. I aquesta interrogació és: ¿per quines coses em sento capaç de patir? [...] On es llegeix «patir» cal entendre viure, invertir gratuïtament desig i esforç, escoltar en profunditat, acompanyar amb un amor incondicional. Exactament el que fa la llavor que s'enfonsa en la terra i és com si s'hi morís, i d'aquesta manera accepta el risc d'hipotecar i transmutar la pròpia existència per generar un nou fruit.

♪ Coral, part I, n. 10 (1:10)

---

¹ José TOLENTINO MENDONÇA, *El petit camí de les grans preguntes*, Barcelona: Fragmenta 2020 (Assaig 66).

ANTÍFONA Déu meu, creeu en mi un cor ben pur.

SALM 51 (50) COMPADEIX-TE DE MI, DÉU MEU

Cor I Compadeix-te de mi, Déu meu, tu que estimes tant;
tu que ets tan bo, esborra les meves faltes.
Renta'm ben bé de les culpes,
purifica'm dels pecats.

Cor II Ara reconec les meves faltes,
tinc sempre present el meu pecat.
Contra tu, contra tu sol he pecat,
he fet el que és dolent als teus ulls. *Antífona*

Cor I Per això ets just quan dones la sentència,
irrepressible en el teu veredict.
Tu saps que he nascut en la culpa,
que la mare m'engendrà pecador.

Cor II Tu que estimes la veritat al fons del cor,
m'ensenyes dintre meu a tenir seny.
Aspergeix-me amb hisop, que quedi pur;
renta'm, i seré més blanc que la neu. *Antífona*

Cor I Fes que torni a sentir els crits de festa,
que s'alegrin els ossos que havies fet pols!
Aparta la mirada dels meus pecats,
esborra les meves culpes.

Cor II Déu meu, crea en mi un cor ben pur,
fes renéixer en mi un esperit ferm.
No em llancis fora de la teva presència,
no em prenguis el teu esperit sant. *Antífona*

Cor I Torna'm el goig de la teva salvació,
que em sostingui un esperit magnànim.
Ensenyaré els teus camins als pecadors
i tornaran a tu els qui t'han abandonat.

Cor II No em demanis compte de la sang que he vessat,
Déu meu, Déu que em salves,
i aclamaré la teva bondat.
Obre'm els llavis, Senyor,
i proclamaré la teva lloança. *Antífona*

Cor I Les víctimes no et satisfan;
si t'oferia un holocaust, no me'l voldries.
La víctima que ofereixo és un cor penedit;
un esperit que es penedeix,
tu, Déu meu, no el menysprees.

Cor II Afavoreix Sió amb la teva benvolença,
reconstrueix les muralles de Jerusalem.
Llavors acceptaràs els sacrificis,
l'ofrena sencera i els holocaustos;
llavors oferiran vedells al teu altar.

Glòria

ANTÍFONA Déu meu, creu en mi un cor ben pur.

LA GRAVETAT VENÇUDA PER LA GRÀCIA (p. 33) JOSÉ TOLENTINO MENDONÇA

És impossible no detectar les marques del temps en nosaltres: línies de fragilitat, ombres, calfreds, erosions, zones més desvitalitzades, desviaments. La unitat interior és un treball immens. Però no podem deixar córrer la construcció d'aquesta unitat. Dir, per exemple, que la vida duu la marca de la vulnerabilitat i reconèixer fins a quin punt està exposada a la possibilitat de ser ferida. [...]

La vulnerabilitat és un esdeveniment total. Descobrirem, tanmateix, que a través seu ens arriba també el que ens redimeix, a la manera d'una dansa en què la gravetat és vençuda per la gràcia.

♪ Coral, part I, n. 25 (1:07)

EL BUIT DE LES NOSTRES MANS (p. 47)

JOSÉ TOLENTINO MENDONÇA

Podria ser que cap altra pregunta ens trobi amb les mans tan buides com el sofriment. [...] Per això m'impresiona sempre aquell verset del salm 146 (147) que diu: «El Senyor guareix els cors desfets i els embena les ferides. Té comptat el nombre dels estels, els crida cada un pel seu nom». No deixa d'admirar-me el moviment sorprenent que el poeta traça: comença parlant de ferides i de sobte ja parla d'estrelles. És com si l'oració vinculés el dolor, el nostre petit dolor, al misteri de les estrelles. El Senyor ens cura vinculant la nostra vida a una dimensió més gran, articulant-la amb la immensitat, l'infinít, l'incomptable que ens redimeix. I ens diu a l'orella: «La vida no és només això, la vida no és només aquest dolor, és un "més enllà", la vida és un passar».

♪ Ària contralt, després de les negacions de Pere, part II, n. 39 (7:46)

CANT In manus tuas Pater commendo spiritum meum (Taizé)

SALM 130 (129) - CÀNTIC DEL PELEGRINATGE

Cor I Des de l'abisme et crido, Senyor;
Senyor, escolta el meu clam;
escolta, estigues atent
al meu clam que et suplica.

Cor II Si tinguessis en compte les culpes,
Senyor, qui es podria sostenir?
Però ets tu qui dones el perdó;
per això mereixes que et venerin. *In manus tuas Pater*

Cor I Espero amb tota l'ànima, Senyor,
confio en la teva paraula.
La meva ànima desitja el Senyor,
més que els sentinelles el matí.

Cor II Que els sentinelles esperin el matí;
Israel, confia en el Senyor,
perquè són del Senyor l'amor fidel i la redempció generosa.
És ell qui redimeix Israel de totes les seves culpes. *Glòria*

♪ Coral, part II, n. 32 (0:55)

LA PETITA PART QUE ENS TOCA (p. 62)

JOSÉ TOLENTINO MENDONÇA

La nostra vida transcorre, tantes vegades, seca, buida i entristida! Li falta la música transparent de l'esperança. [...]

El que no podem fer és que la nostra esperança depengui del que no és possible que passi. L'esperança és un do, certament, però brota d'un realisme madur i vigilant.

Qui viu en l'esperança és testimoni, per exemple, d'una capacitat de fruit de les coses petites sabent que ens donen la mesura de les grans. I aprèn a no desesperar en la foscor, perquè sap que hi ha una lluminositat que creix en la nit i que acabarà per vèncer-la. Estem queixosos, insatisfets, ensensem que portem a sobre el terrible pes del món. La petita part d'esperança que ens queda és suficient per relançar tota una vida

♪ Coral, part II, n. 37 (1:00)

EL PASSAT ÉS PASSAT (p. 64)

JOSÉ TOLENTINO MENDONÇA

Tots portem del passat una quantitat de qüestions obertes i que, sovint, encara ens segresten: «Ah, ¿per què no va anar així? ¿Per què va ser d'aquesta manera i no d'aquella? Hi ha, però, un moment en què hem de deixar enrere aquestes preguntes: el que va ser, va ser. Si insistim obsessivament a escorcollar el passat, perdem la possibilitat d'acollir la novetat de la gràcia que ens parla en el present. El judici del passat no és la cosa més important, al contrari del que pensem. El més important és aquesta oportunitat de vida que el Senyor ofereix a cadascú i que ens demana que en fem extensió a nosaltres mateixos i als altres. Són inútils els actes de passar comptes prolongats en el temps o els plans interminables per les coses mal solucionades. El risc és que la vida es torni, encara més, una presonera en un bosc de fantasmes. El passat és passat. M'agrada pensar en la imatge suggerida per Pau a la Carta als Filipencs: «Tinc un objectiu: oblidar-me del que queda enrere i llançar-me cap allò que hi ha al davant. Corro cap a la meta per aconseguir el premi».

El gest d'oblidar i de deixar enrere també és una decisió espiritual necessària. Hi ha un passat que condemna i, si no ens en distanciem, si no fem el salt que la fe ens demana, no serem capaços de tornar a començar.

♪ Coral, part II, n. 40 (1:10)

ANTÍFONA Mostreu-me, oh Senyor, els vostres camins,
els vostres viaranyens ensenyau-me

SALM 25 (24) RECULL DE PREGÀRIES PLENES DE CONFIANÇA

Cor I A vós elevo la meva ànima, Senyor.
Déu meu, en vós confio,
que no en tingui un desengany,
i no se n'alegrin els enemics.

Cor II No s'enduran un desengany els qui esperen en vós,
sinó els qui us abandonen per fiar-se del no res.
Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes,
que aprengui els vostres camins.

Antífona

- Cor I Encamineu-me en la vostra veritat, instruíu-me,
perquè vós sou el Déu que em salveu;
i cada moment espero en vós, Senyor,
perquè sé que sou bo, Senyor.
- Cor II Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat
i de l'amor que heu guardat des de sempre.
No us recordeu dels pecats que he comès de jove,
compadiu-vos de mi, vós que estimeu tant. *Antífona*
- Cor I El Senyor, bondadós i recte,
ensenyà el bon camí als pecadors.
Encamina els humils per sendes de justícia,
els ensenya el seu camí.
- Cor II Tot l'obrar del Senyor és fruit d'amor fidel
per als qui guarden la seva aliança.
Per l'amor del vostre nom, Senyor,
perdoneu la meva culpa, que és molt gran. *Antífona*
- Cor I Qui és el que venera de debò el Senyor?
Ell li ensenyarà el camí que ha de prendre.
Cada nit reposarà feliç,
els seus descendents posseiran la terra.
- Cor II El Senyor es fa conèixer íntimament als seus fidels,
els revela la seva aliança.
Sempre tinc els ulls posats en el Senyor,
que allibera els meus peus del parany.
Mireu i compadiu-vos de mi, que em trobo sol i desvalgut. *Ant.*
- Cor I Eixampleu el meu cor oprimat,
traieu-me de la meva dissort.
Mireu la meva aflicció i les meves penes,
i perdoneu-me tots els pecats.
- Cor II Mireu si en tinc, d'enemics,
si en són, de violents, els seus odis!
Guardeu la meva vida i deslliureu-me;
m'he emparat en vós; que no en tingui un desengany!
La rectitud i l'honradesa em salvaguarden,
perquè en vós tinc posada l'esperança.
- Tots Déu meu, allunyeu d'Israel els mals que l'afligeixen!

Glòria. Antífona

♪ Coral, part II, n. 44 (1:29)

UN SENYAL OBERT DE BAT A BAT (p. 96-97)   JOSÉ TOLENTINO MENDONÇA

La mort de Jesús roman al paisatge del món com un senyal obert de bat a bat, capaç de parlar amb emoció a tothom, creients i no-creients. Els Evangelis descriuen aquella mort —la mort d'un innocent— amb un vocabulari despulat d'elucubracions teològiques; s'ajusten al drama que s'abraona sobre aquella vida tal com el podríem trobar potser llegint les notícies d'un diari. S'hi explica el judici prèviament decidit entre les autoritats conxorxades [...] fins al crit final que continua encara ressonant en la història i que en algun moment tots els vivents repeteixen com a seu. [...]

♪ Coral, part II, n. 46 (1:14)

Ens ajuda a palpar en la foscor les paraules del poeta Paul Claudel: «Crist no ha vingut per explicar el dolor, sinó per omplir-lo de la seva presència». [...]

En aquestes hores, un horror colpeja l'ànima: la por que l'absència de Déu es torni definitiva. És com si deixés d'existir tot el que és digne de ser estimat. És l'hora de la gran prova. Però cal que l'ànima continuï estimant o, si més no, continuï volent estimar en la solitud, en la incertesa i en el buit, fins i tot sabent que aquest moviment implica la pròpia destrucció. Només així arriba un dia en què inexplicablement Déu ve.

♪ Coral, part II, n. 62 (2:02)

PARENOSTRE

CLOENDA